

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2237/2015
23.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића, Лидије Ђукић, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Д.Л. из З., чији је пуномоћник Г.С., адвокат из Ч., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Зрењанин, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1835/15 од 28.08.2015. године, у седници одржаној 23.03.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1835/15 од 28.08.2015. године, као изузетно дозвољеној, применом члана 395. ЗПП.

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1835/15 од 28.08.2015. године у делу којим је одлучено о захтеву тужиоца за исплату накнаде плате за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства.

УКИДА СЕ се пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1835/15 од 28.08.2015. године и пресуда Основног суда у Зрењанину П1 330/13 од 07.07.2015. године у делу којим је одлучено о захтеву тужиоца за исплату мање плаћене накнаде за ноћни рад и предмет враћа првостепеном суду на поновно одлучивање у том делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 330/13 од 07.07.2015. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му плати укупно 6.669,17 динара и то на име разлике исплаћене и припадајуће накнаде плате и то: за време коришћења годишњег одмора за август 2010. године и јануар 2011. године, за време плаћеног одсуства у септембру 2010. и у септембру 2011. године, као и на име неисплаћеног увећања плате за ноћни рад, за период од септембра закључно са децембром 2011. године, у појединачним месечним износима и са припадајућом законском каматом, ближе одређеним овим ставом изреке, као и да надлежном Фонду ПИО и Фонду

здравственог осигурања у корист тужиоца уплати одговарајуће доприносе. Ставом другим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1835/15 од 28.08.2015. године, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена, а одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложио да се о ревизији одлучи као посебној, применом члана 404. ЗПП, због потребе уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд налази да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужиоца, применом члана 404. ЗПП, имајући у виду да је тужилац уз ревизију доставио више одлука апелационих судова, из којих произилази да су основани наводи о различитом поступању (одлучивању) апелационих судова у истој правној ствари, што указује на потребу одлучивања о ревизији, као изузетно дозвољеној, ради уједначавања судске праксе, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/04), па је нашао да је ревизија делимично основана, а делимично неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка, због којих се, применом члана 407. став 1. ЗПП, ревизија може изјавити.

Према до сада утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене и распоређен на послове полицајца. Решењем тужене од 24.01.2008. године распоређен је на радно место вође саобраћајног сектора и одређена му је висина плате у складу са чланом 3, 4. и 7. Правилника о платама запослених у Министарству унутрашњих послова од 26.06.2006. године, па му је укупан коефицијенти за обрачун и исплату плате одређен у висини од 18,42. Поређењем коефицијента тужиоца са коефицијентом М.П., запослене код тужене на дактилографским и административно техничким пословима, којој је одређен укупан коефицијент 12,84, утврђено је да је према члану 3. Правилника - основни коефицијент, тужилац разврстан у 19. платни разред са коефицијентом 10,17, а упоредна радница у 31. платни разред са коефицијентом 6,68; према члану 4. Правилника - додатни коефицијент (према стручној спреми и радном статусу-месту) тужиоцу је одређен коефицијент 6,70, а упоредној радници 4,61, иако обоје имају IV степен стручне спреме, а према члану 7. Правилника – додатни коефицијент за звање и тужиоцу и упоредној радници одређен је у висини 1,55. Оценом налаза судског вештака, судови су утврдили број часова прековременог и ноћног рада тужиоца (нередовност у раду), те је утврђено и да му је обрачун и исплата плате вршен за 174 часа месечно. Поређењем плате тужиоца са платом упоредног радника – М.П., судови су утврдили да је у утуженом периоду, укупан коефицијент тужиоца већи за 43,46% од укупног коефицијента М.П., а додатни коефицијент тужиоца је већи за 45,33,% од додатног коефицијента М.П.. Судови

су утврдили и да у периоду коришћења годишњег одмора и то у августу 2010. године и у јануару 2011. године, као и у периоду плаћеног одсуства у септембру 2010. и у септембру 2011. године, тужена тужиоцу није исплаћивала накнаду зараде у пуном износу, већ је иста умањена за износ стимулативне накнаде, који би му био исплаћен да је био на раду. Висина мање исплаћене накнаде утврђена је оценом налаза и мишљења судског вештака.

Код овако утврђеног чињеничног стања, судови налазе да је за утужени период, у односу на тражену нередовност у раду, тужиоцу већ извршено увећањем плате преко 30%, кроз увећање додатног коефицијента - након 01.07.2006. године (почетак примене Правилника тужене од 26.06.2006. године), у складу са чланом 147. у вези члана 146. став 1. Закона о полицији, чиме је тужена испунила своју обавезу према њему по овом основу, у смислу члана 295. ЗОО, што и тужбени захтев у овом делу чини неоснованим.

Побијаном правноснажном одлуком одбијен је и тужбени захтев којим је тужилац тражио исплату стимулативне накнаде за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства, коју би примио да је био на раду.

Врховни касациони суд налази да су судови, приликом одлучивања о делу тужбеног захтева којим је одлучено о захтеву за исплату стимулативне накнаде за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства, правилном применом материјалног права одбили тужбени захтев у овом делу, основано налазећи да у конкретном случају нема места примени одредбе члана 32. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника, већ се има применити став 2. члана 9. Правилника о платама запослених код тужене, којим је искључено право запослених на стимулативну накнаду од 10% за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства.

Наиме, запосленима код тужене плата се обрачунава у складу са одредбом члана 146. став 1. Закона о полицији („Сл. гласник РС“, бр. 101/05 и 63/09, који је био на снази у периоду за који тужилац потражује исплату разлике накнаде зараде), и састоји се од основице, коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента, које утврђује надлежни министар, актом о платама запослених у Министарству, уз сагласност Владе (члан 146. став 3. Закона). У складу са својим овлашћењима предвиђеним Законом о полицији, министар је донео Правилник о платама запослених у Министарству унутрашњих послова од 26.06.2006. године, којим је утврђена висина коефицијената (из члана 146. став 1. и члана 147. став 1. Закона). Правилником је поред основног и додатног коефицијента, радницима Министарства, због рада под посебним условима, признат и додатак на плату у висини од 0,1% за сваку пуну годину пензијског стажа. Према одредби члана 9. став 1. овог Правилника, запосленима у МУП припада и стимулативна накнада у висини од 10% на плату за време проведено на раду, као и у току привремене неспособности проузроковане повредом која је наступила у вршењу или поводом вршења службе, док је ставом 2. овог члана, право запослених на стимулативну накнаду искључено за време одсуства са рада која нису обухваћена ставом 1. овог члана, као и у случају искључења запосленог из службе, за време док траје искључење.

Имајући у виду да је Правилник о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, на основу кога запослени код тужене остварују право на стимулативну накнаду, донет у спровођењу Закона о полицији (“Сл. гласник РС” бр. 101/05 и 63/09, који је био на снази у време доношења Правилника), из чега произлази да Правилник не представља подзаконски акт у односу на Закон о платама државних службеника и намештеника, на који се тужилац позива, то судови правилно налазе да у конкретном случају нема места примени одредаба Закона о платама државних службеника и намештеника, приликом обрачуна накнаде плате за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства.

Из наведеног произлази да у периоду за који тужилац потражује исплату разлике накнаде зараде, плату запослених у МУП представља износ добијен множењем основице – коју утврђује Влада РС, са коефицијентом - основним и додатним, који утврђује министар (члан 146. став 1. и члана 147. став 1. Закона), уз увећање од 0,4% за сваку навршену годину радног стажа (члан 146. став 2. Закона), и уз додатак на плату у висини од 0,1% за сваку пуну годину пензијског стажа - због рада под посебним условима. Овако добијен износ плате запослених код тужене, представља уједно и накнаду плате, на коју су запослени у том периоду имали право за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства. Право на стимулативну накнаду од 10% за време проведено на раду, запосленима код тужене признато је чланом 9. став 1. Правилника, па правилно судови налазе да се у конкретном случају има применити и став 2. истог члана, који право на ову – стимулативну накнаду искључује за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства, а што и тужбени захтев тужиоца чини неоснованим у овом делу.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Међутим, наводи ревизије о погрешној примени материјалног права у делу којим је одлучено о захтеву за исплату накнаде за прековремени и ноћни рад и за рад у дане државних и верских празника, су основани.

Законом о полицији („Сл.гласник РС“ бр.101/05 и 63/09, који је био на снази у спорном, утуженом периоду), одређено је да се основна плата запослених код тужене, састоји од основице коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, радна места, односно послове на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност послова (члан 146. став 2. Закона). Додатни коефицијент утврђен у складу са чланом 146. став 2. овог Закона, применом на основицу увећава плату за 30 до 50% у односу на плате других државних службеника (члан 147. став 1.), а уз сагласност Владе, за поједине категорије запослених могу се утврдити додатни коефицијенти који омогућавају увећање и за више од 50% у односу на плате других државних службеника (члан 147. став 2. истог Закона). Правилником о платама запослених у МУП-у, од 26.06.2006. године, одређени су додатни коефицијенти запослених.

Правилна примена наведених законских одредаба подразумева да полицајци и овлашћена службена лица запослена код тужене, почев од ступања на снагу Правилника о платама од 26.06.2006. године до 08.12.2011. године, када су

ступиле на снагу измене Закона о полицији (“Сл.гласник РС” 92/11), немају право на увећање плате по основу нередовности у случају да је њихова плата већ увећана 30 до 50% у односу на плате других државних службеника.

Међутим, да ли је плата полицајца који има статус овлашћеног службеног лица увећана за наведени проценат, представља фактичко питање, које је, потребно утврдити у сваком конкретном случају и то, супротно становишту нижестепених судова, поређењем са платом полицијског службеника истог степена школске спреме који такође има статус овлашћеног службеног лица, али који нема нередовност у раду. Ово из разлога што сама садржина одредбе члана 147. Закона, указује да приликом утврђивања да ли је тужиоцу већ увећана плата по овом основу, упоредни радник не може бити државни службеник коме је у старту већ утврђен нижи коефицијент по основу радног статуса – радног места и по основу разврставања у знатно нижи платни разред, како је то учињено у спроведеном поступку пред нижестепеним судовима.

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је побијаном одлуком погрешно примењено материјално право када је околност - да ли је тужиоцу признато и утврђено право на увећану зараду по основу ноћног рада, утврђена стављањем у сразмеру коефицијента тужиоца са коефицијентом референта коме је по основу платног разреда и радног места, односно звања, већ одређен знатно нижи коефицијент за обрачун плате.

На овај начин, побијаном одлуком је о основаности овог дела тужбеног захтева одлучено уз погрешну примену материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено, па је Врховни касациони суд, применом члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу трећем изреке.

У поновном поступку, првостепени суд ће чињенично стање утврдити у складу са примедбама из ове одлуке, а потом правилном применом материјалног права, донети нову и закониту одлуку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**